

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania M. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
z udziałem S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25
maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza na rzecz radcy prawnego G. K. P. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje na rzecz radcy prawnego A. D. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za działanie w sprawie jako kurator w zastępstwie spółki S. sp. z o. o. w S..**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 16 lutego 2021 r., III AUa (...), oddalił apelację odwołującego się M. S. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z 22 września 2020 r., VIII U (...), oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 18 maja 2018 r. stwierdzającej, że odwołujący nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 maja 2011 r.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w części oddalającej apelację skargą kasacyjną. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący sformułował istotne zagadnienie prawne: „czy sam fakt istnienia uprawnienia pracodawcy do kierowania pracą pracownika, przy jednoczesnym istnieniu pozostałych cech stosunku pracy, uzasadnia twierdzenie, że w takiej sytuacji mamy do czynienia ze stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 k.p.?” W ocenie skarżącego samo istnienie uprawnienia pracodawcy do kierowania czynnościami pracownika, bez jego urzeczywistniania, spełnia wymóg kierownictwa, o którym mowa w art. 22 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale

także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurystyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, LEX nr 2630721).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. W przedmiotowej sprawie zarzuty, jak i uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie rzeczy sprowadzały się do niedopuszczalnej i ewidentnie chybionej polemiki z poczynionymi ustaleniami faktycznymi, z których bezsprzecznie wynikało, że skarżący nie wykonywał czynności na rzecz spółki S. sp. z o. o. na podstawie umowy o pracę. Po zakończonym okresie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu nie określono dla niego zakresu czynności jako pracownika, przed podjęciem zatrudnienia po powrocie ze zwolnienia lekarskiego trwającego dłużej niż 30 dni nie skierowano go na badania lekarskie, nie ustalono wysokości wynagrodzenia. Skarżący twierdził natomiast, że sam sobie je ustalił i sam sobie je wypłacał. Nikt nie wydawał mu poleceń, nikt go nie nadzorował, nie składał on żadnych sprawozdań z wykonanych czynności ani zarządowi ani zgromadzeniu wspólników.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 18 maja 2006 r., III UK 32/06 (LEX nr 957422), do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może dojść

wówczas, gdy zgłoszenie do tego ubezpieczenia dotyczy osoby, która nie jest pracownikiem, a zatem zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego następuje pod pozorem zatrudnienia. Podobnie w wyroku z 10 lutego 2006 r., I UK 186/05 (LEX nr 272575), Sąd Najwyższy stwierdził, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego zawarcia umowy o pracę. Taki też pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z 14 września 2006 r., II UK 2/06 (LEX 1615997), w którym uznał, że nie stanowi podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym dokument nazwany umową o pracę, jeżeli rzeczywisty stosunek prawny nie odpowiada treści art. 22 § 1 k.p. W przypadku zgłoszenia do ubezpieczenia osoby niebędącej pracownikiem, decydujące więc jest niepozostawanie w stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 7 lipca 2005 r., II UK 275/04, OSNP 2006, nr 5-6, poz. 96; z 30 maja 2006 r., I UK 161/05, LEX nr 957394; z 2 czerwca 2006 r., I UK 337/05, LEX nr 203581 oraz 8 stycznia 2007 r., I UK 207/06, LEX nr 470024). W rezultacie nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę, lecz zarówno przy składaniu oświadczeń woli, jak i w toku realizacji zobowiązania, domniemany pracownik nie wykonuje pracy podporządkowanej, zaś pracodawca nie korzysta z tego rodzaju owoców pracy (por. także wyrok Sądu Najwyższego z 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07, LEX nr 442836).

Tym samym wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanych przesłanek przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.